

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2017-616

17.10.2017

Gjensidige Forsikring ASA

Retts hjelp

En eller flere tvister – 22 parter på samme side, felles motpart – beregning av oppgjør

22 tidligere studenter fremmet erstatningskrav mot studiestedet som følge av at de ikke kunne bruke den beskyttede tittelen "ernæringsfysiolog" etter endt studie på tross av at de hadde fått informasjon om dette før og underveis i studiet. De hadde vært studenter på delvis sammenfallende tidspunkt, og hadde mottatt til dels samme informasjon før/underveis i studiet. Sakene ble forent til felles behandling, men det ble bedt om (delvis) individuell utmåling av erstatning. Partene hadde forsikring i fem forskjellige selskap. Alle selskapene innvilget rettshjelpdekning, men anså saken som én felles tvist for alle partene. Nemnda kom til at det var én tvist for alle partene.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: forsikringssum kr 100 000

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning under rettshjelpforsikringen for fire studenter med hver sin forsikring i selskapet og spørsmålet om det dreier seg om én eller flere tvister.

De fire sikrede har hver sin forsikring som omfatter utgifter til rettshjelp ved tvist.

Videre fremgår av vilkårene at

En tvist anses ikke for å være flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker.

...

For tvister som behandles i samme sak og/eller anlegges etter tvisteloven kap 15, vil spørsmålet om en eller flere tvister avgjøres ut fra:

Om det er samme eller forskjellige parter

Om det er likheter eller ulikheter med hensyn til det faktiske og rettslige grunnlaget

Tidspunktet for når tvistene har oppstått

...

"den samlede erstatning ved hver tvist er begrenset til den forsikringssum som fremgår av forsikringsbeviset" og "dersom det er flere parter på samme side, er den samlede erstatningen begrenset til den forsikringssum som fremgår av forsikringsbeviset. Dette gjelder også om partene har rettshjelpforsikring i forskjellige selskap".

Forsikringssummen er kr 100 000.

De fire sikrede har sammen med flere andre studenter reist krav om erstatning mot et tidligere studiested fordi de ikke kunne bruke den beskyttede tittelen "ernæringsfysiolog" eller utføre behandling etter endt studie. Dette er i strid med informasjon de hadde mottatt tidligere.

Etter at studiestedet avviste erstatningskravet ble det tatt ut stevning, og sakene ble begjært forent til felles behandling. Saksomkostningene etter tingrettsbehandlingen er oppgitt til samlet å være kr 556 410. Dommen er anket.

De sikrede er representert ved samme advokat. Advokaten representerte opprinnelig 22 parter, hvorav 18 hadde rettshjelpforsikring. Fra 10.3.17 har han representert 20 parter totalt, hvorav 16 hadde rettshjelpforsikring. Åtte (seks fra 10.3.17) av partene hadde forsikring i SpareBank 1, fire i Gjensidige, tre i Tryg, to i DNB og én i Frende.

Alle de involverte selskapene har innvilget rettshjelpdekning for tvisten mot studiestedet, men har begrenset dekningen til én tvist med flere parter på samme side, og følgelig én forsikringssum og egenandel.

De sikrede krever prinsipalt dekning for rettshjelputgifter inntil forsikringssummen på kr 100 000 for hver sikret, og viser til at det er tale om 22 selvstendige søksmål forent til felles behandling. Det er klart at flere saksøkere vil føre til økte kostnader, og dette må være avgjørende for at det foreligger flere tvister, jf. FSN-7478 hvor nemnda uttaler at "De individuelle forskjeller medfører at den dokumentasjon som må innhentes og gjennomgå er forskjellig, og at advokaten i større grad må forholde seg til den enkelte part enn om de faktiske og juridiske spørsmål var identiske."

Det påberopte ansvarsgrunnlaget for motparten er det samme for alle saksøkerne, men gjør seg gjeldende med ulik styrke og med individuelle forskjeller med tanke på hvilken informasjon de ulike saksøkerne fikk forut og underveis i studiet. Saksøkerne er dessuten berørt på forskjellig måte og har derfor utformet individuelle og varierte erstatningskrav. Kravet om årsakssammenheng og erstatningsutmåling vil derfor variere.

Subsidiært anfører de sikrede at saken må deles slik at den gjelder tre eller fire tvister.

Selskapet aksepterer ansvar, men anfører at det dreier seg om én tvist, og at ansvaret totalt derfor er begrenset til en forsikringssum for hele gruppen. Det dreier seg om tvist mot en felles motpart og saken er basert på felles bakenforliggende faktisk og rettslig grunnlag. Sakene er også sammenfallende i tid.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om det dreier seg om én eller flere tvister i forhold til rettshjelpdekningen, og evt. hvordan fordelingen mellom selskapene skal gjøres om det er en tvist.

Saken dreier seg om 22 saksøkere mot samme saksøkte, hvorav fire er sikret under hver sin kontrakt i nærværende selskap.

Den aktuelle forsikringen omfatter "tvist", og selskapet er ansvarlig inntil forsikringssummen for hver tvist. I utgangspunktet må hver forsikring vurderes for seg i forhold til hva som utgjør et eller flere forsikringstilfelle – her én tvist – men en annen løsning kan følge av vilkårene. Nemnda ser derfor først på spørsmålet om det har noen betydning at det dreier seg om forskjellige forsikringer i samme og flere selskaper.

Det følger av vilkårene at

"den samlede erstatning ved hver tvist er begrenset til den forsikringssum som fremgår av forsikringsbeviset" og "dersom det er flere parter på samme side, er den samlede erstatningen begrenset til den forsikringssum som fremgår av forsikringsbeviset. Dette gjelder også om partene har rettshjelpforsikring i forskjellige selskap".

Det fremgår derfor klart av vilkårene at det kan være én tvist selv om det "er flere parter på samme side" og også selv om de har "rettshjelpforsikring i forskjellig selskap". Ansvar for forsikringssummen er derfor ikke nødvendigvis knyttet til den enkelte forsikringsavtale.

Spørsmålet er dernest om det dreier seg om én eller 22 tvister. Vilårene sier at

For tvister som behandles i samme sak og/eller anlegges etter tvisteloven kap 15, vil spørsmålet om en eller flere tvister avgjøres ut fra:

- Om det er samme eller forskjellige parter
- Om det er likheter eller ulikheter med hensyn til det faktiske og rettslige grunnlaget
- Tidspunktet for når tvistene har oppstått

I dette tilfellet er det samme part som er gjenstand for søksmålet. Dette taler for at det dreier seg om én tvist. På den annen side er det 22 parter på saksøker siden, og dette taler for at det dreier seg om flere tvister. Samtidig er det forutsatt i vilårene at dette ikke er avgjørende, jf. ovenfor. Det er derfor klart at det kan være én tvist selv om det er flere saksøkere.

Videre er det faktiske og rettslige grunnlaget for søksmålet felles for de 22 partene som går til søksmål ved at det for samtlige gjelder at de ikke får bruke den beskyttede tittelen "ernæringsfysiolog" og heller ikke foreta behandling i strid med den informasjon som studiestedet ga om dette. De sikrede anfører imidlertid at det faktiske og rettslige grunnlaget er forskjellig i den forstand at de sikrede ble gitt ulik informasjon om studietilbudet. Det sentrale mht. feilinformasjonen synes likevel ifølge stevningen å gjelde tittel og arbeidsmuligheter, og ikke forskjeller i den informasjonen som er mottatt. I så fall er det klare likheter mht. det faktiske og rettslige grunnlaget.

Det er også klart at tvisten oppsto på noenlunde samme tidspunkt.

Sikrede anfører at erstatningsutmålingen vil være individuell og at det derfor må dreie seg om 22 tvister. Ifølge nemndspraksis vil slike individuelle forskjeller ikke være tilstrekkelig til at det dreier seg om flere tvister, jf. FinKN 2012-098 og FSN-5726.

Sikrede viser videre til at det vil medføre økte kostnader når flere parter er involvert, og at dette medfører at det må dreie seg om flere tvister. Sikrede viser her til FSN-7478, hvor det heter at

Bestemmelsen om at den beløpsmessige begrensning gjelder selv om det er flere parter på samme side, bygger på den forutsetning at dette ikke øker de samlede omkostningene tvisten medfører. Dette vil være tilfelle hvor de faktiske og rettslige problemstillinger i hovedsak er sammenfallende for alle partene.

...

De individuelle forskjeller medfører at den dokumentasjon som må innhentes og gjennomgås er forskjellig, og at advokaten i større grad må forholde seg til den enkelte part enn om de faktiske og juridiske spørsmål var identiske. Selv om det ikke er av avgjørende betydning, bør advokatens vurdering og det forhold at han har foretatt individuell timeregistrering tillegges vekt.

Denne avgjørelsen gjaldt imidlertid en sak hvor spørsmålene var inndelt i flere grupper avhengig av individuelle faktiske og rettslige forskjeller, og nemnda kan ikke se at den er representativ for nærværende sak hvor "de faktiske og rettslige problemstillingene" jo nettopp er nokså sammenfallende for alle parter.

Basert på vilårene mener nemnda derfor at det i forhold til de fire sikrede under denne saken dreier seg om en tvist med 22 parter. Av disse er det fire som ikke har rettshjelpforsikring og som derfor skal holdes utenfor oppgjøret. Selskapet er ansvarlig for inntil forsikringssummen på kr 100 000. Dette må da deles på 18, slik at selskapet svarer for 4/18 av kr 100 000.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Birgitte Hagland (nestleder), Line Merete Lileng (nøytralt oppnevnt medlem), Ole Smedsrud (selskapsrepresentant), Trine Vøien (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).